

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3288/2019. (XI. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 106.K.30.511/2018/23. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Imrei Józsefné (a továbbiakban: indítványozó) személyesen előterjesztett alkotmányjogi panaszában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 41. § (1) bekezdése alapján kérte az igazságügyi szakértőről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) 13. § (1) bekezdés *b*) pontja „vagy utóbb megszűntek” szövegrésze és az annak alapján az ügyében hozott, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 106.K.30.511/2018/23. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való joga sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz hiánypótlási felhívást követő kiegészítésében az indítványozó jogi képviselője (Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd dr. Schiffer András) az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a alapján tartotta fenn azzal, hogy az indítvány szerint a támadott bírói döntés jogértelmezése sérti az indítványozónak az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében biztosított vállalkozáshoz való jogát, valamint a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogát. Az Alkotmánybíróság fentiek alapján a kérelmet az Abtv. 27. §-a alapján bírálta el.
- [3] 2. A támadott bírósági ítélet, az azzal felülvizsgált közigazgatási határozat, valamint az indítvány alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [4] 2.1. Az igazságügyi miniszter 2018. január hó 8-án hozott XX-IFFO3628/7/2017. számú határozatával az indítványozót az igazságügyi szakértői névjegyzékből törölte, és rendelkezett igazságügyi szakértői igazolványának bevonásáról. A határozat indokolása szerint az indítványozót 1995. február 28-án vették fel az igazságügyi szakértői névjegyzékbe „energiagazdálkodás” szakterületre, majd az igazságügyi szakértői felülvizsgálat során 2015. január 31. napján átsorolásra került az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb feltételekről szóló 9/2006. (II. 27.) IM rendelet (a továbbiakban: Iszr.) szerinti „épületenergetika” szakterületre. Ez a határozat 2015. február 9. napján jogerőre emelkedett. Az indokolás megállapította továbbá, hogy a felülvizsgálati eljárás megindításakor irányadó jogszabály szerint a szakértőnek – amennyiben a bejegyzett szakterülete megfeleltethető az Iszr.-ben meghatározott valamely szakterületnek, de az előírt képesítési feltételeknek nem felelt meg –, az erről szóló határozat kézhezvételétől számított két éven belül kellett igazolnia azt, hogy az igazságügyi szakértői tevékenységhez szükséges képesítést megszerezte, illetve a tevékenység folytatásához szükséges végzettség megszerzésére irányuló képzésben részt vesz. Az indítványozó a határozat szerint azonban az épületenergetika szakterületre az Iszr. 11. számú mellékletének B) része 8. pontja szerinti *[a]* okleveles építész mérnök, vagy *[b]* okleveles gépészmérnök] képesítés megszerzéséről, illetve a képzés megkezdéséről szóló igazolást az előírt határidőig, nem küldte meg a minisztériumnak. Az ezt követően hivatalból indított eljárás során döntött a miniszter a Szaktv. 13. § (1) *b*) pontja [„Az igazságügyi szakértőt törölni kell a névjegyzékből, ha a névjegyzékbe való felvétel feltételei – ide nem értve az 5. § (3) bekezdés *a*) pontjában meghatározott feltételt – már a felvételkor sem álltak fenn, vagy utóbb megszűntek, illetve az igazságügyi szakértő a szakértői esküt a 10. § (1) bekezdésében foglaltak szerint nem teszi le.”] alapján az indítványozó szakértői névjegyzékből való törléséről.

- [5] 2.2. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 106.K.30.511/2018/23. számú ítéletével az indítványozó keresetét a Szaktv. 13. § (1) bekezdés *b)* és *h)* pontjára hivatkozva elutasította. A bíróság ítéletének indokolásában kiemelte, hogy – az indítványozó érvelésével ellentétben – a Szaktv. 13. § (1) bekezdés *b)* pontja a feltételek utóbb történő megszűnése esetére is kötelezővé teszi a névjegyzékből való törlést. Hangsúlyozta továbbá a bíróság azt is, hogy a jogszabály nem teszi (tette) lehetővé az alperes számára a méltányosság gyakorlását az indítványozó életkorára, korábbi szakmai tevékenységére tekintettel, és a bíróság sem vizsgálhatta eljárása során azt, hogy az indítványozó szakmai életútja során milyen munkákat és milyen minőségben végzett, ez ugyanis sem a közigazgatási, sem a bírósági eljárásnak nem lehetett tárgya. A bíróság – fejtette ki végül az indokolás –, kizárólag azt vizsgálta, hogy az indítványozó a hatóság jogerős kötelezésének határidőn belül eleget tett-e, avagy sem.
- [6] 3. Az alkotmányjogi panasz és annak kiegészítése állította a bíróság ítéletének alaptörvény-ellenességét a következők szerint.
- [7] 3.1. Az indítványozó személyesen előterjesztett indítványában foglaltak szerint, az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogának sérelmét eredményezte az, hogy a Szaktv. 13. § (1) bekezdésének *b)* pontja „vagy utóbb megszűntek” szövegrésze utólag, visszamenőleges hatállyal írta elő azt a kötelezettséget számára, hogy mutasson be diplomát, miközben az 1995-ben hatályos feltételeknek (technikusi képesítés és tíz év gyakorlati idő) a bejegyzés időpontjában megfelelt. Az indítványozó úgy vélte, hogy ilyen kötelezettséget csak a jövőre nézve lehetett volna előírni és a névjegyzékből való törlés csak az esetben lenne alkotmányos, ha valaki a bejegyzéskor nem felelt meg a jogszabályi feltételeknek. Véleménye szerint a Szaktv. támadott előírása egy – az orvosi praxisjoghoz hasonló – hasznot hajtó jogosultságtól, szerzett jogtól fosztja meg, amely ugyanúgy alkotmányos tilalomba ütközik, mint a kártalanítás nélküli kisajátítás.
- [8] Kifogásolta az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt is, hogy az Igazságügyi Minisztérium nem vizsgálta a Szaktv. 7. § (2) bekezdése szerint azt, hogy képesítése a szakterületével egyenértékű-e, azaz elegendő-e a szakterülete ellátáshoz. Az egyenértékűséget ugyanis a minisztériumnak lehetősége lett volna elismerni, figyelemmel az indítványozó 24 éves munkásságára és életkorára. Végül sérelmezte az indítványozó azt is, hogy a bíróság ítéletében megemlítsen az, hogy Budapest Főváros Kormányhivatala XII. Kerületi Hivatala 2018. szeptember 18-án kelt levelében igazolta, miszerint az indítványozó tevékenysége a szakértésben olyan részfolyamat, amely önmagában nem igényel műszaki mérnöki végzettséget.
- [9] 3.2. A főtitkár hiánypótlási felhívását követően az indítványozó jogi képviselője által előterjesztett indítványkiegészítés az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a alapján tartotta fenn és indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság a támadott ítéletet vizsgálja felül és azt megváltoztatva a keresetben foglaltaknak adjon helyt. Az indítványkiegészítésben foglaltak szerint a bíróság a Szaktv. 13. §-ának (1) bekezdését az ügy érdemére kiható módon, az indítványozónak az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében és a XIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott alapjogait sértve értelmezte. Álláspontja szerint ugyanis az ügy tárgyát képező jogosultság munkavégzésre, egyéb jövedelemszerzésre irányuló foglalkozás, illetve vállalkozási tevékenység, továbbá vagyoni értékű jogosultság, egyben jellegénél fogva közjogi váromány is, így az ítélet e jogosultságokat vonta el az indítványozótól. Az indítványkiegészítés felhívta a figyelmet arra, hogy az ügyben eljáró bíróság egyrészt a Szaktv. 13. § (1) bekezdés *h)* pontjára alaptalanul hivatkozott, hiszen e rendelkezés nyilvánvalóan nem a képesítési feltételek utólagos teljesítésére vonatkozik, másrészt a Szaktv. 13. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti vizsgálat esetén a hatóságnak és a bíróságnak figyelemmel kellett volna lennie a Szaktv. 7. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéseire, amelynek alapján a jogalkalmazó a jogszabályváltozás folytán „utóbb megszűnt” feltételek és a szerzett jogok védelme közötti kollíziót az alapjogot kímélő módon is feloldhatta volna.
- [10] 4. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenképp az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz felvesse a bírói döntést érdemben befolyásoló alap-

törvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartalmazzon. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.

- [11] 4.1. Az indítványozó jogi képviselője a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét 2019. február 21. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt az indítványozó 2019. április 3. napján, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Az indítvány (annak kiegészítése) megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntést, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az állított alaptörvény-ellenesség indokolását, valamint kifejezett kérelmet a sérelmezett ítélet megsemmisítésére. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [12] 4.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra hivatkozással állította az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése szerinti vállalkozáshoz és a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogának sérelmét, hogy a Szaktv. 7. § (1) és (2) bekezdésében foglalt szabályok lehetőséget biztosítottak volna a bíróság (és a hatóság) számára a Szaktv. 13. § (1) bekezdése *b*) pontjának olyan értelmezésére, miszerint az indítványozó esetében a névjegyzékbe való felvétel feltételei (utóbb) nem szűntek meg, így a névjegyzékből való törlésére sem kerülhetett volna sor. Az indítvány-kiegészítés maga is a bíróság ítéletének felülvizsgálatát és a kereseti kérelemben foglaltaknak megfelelő megváltoztatását kéri az Alkotmánybíróságtól, vagyis lényegét tekintve azt, hogy az Alkotmánybíróság az indítványozó által ténylegesen végzett tevékenység időközbeni jogszabályi átsorolását – ideértve az Iszr. szerinti feltételeket is – vizsgálja felül, és az indítványozó életkorát és szakmai tapasztalatát is figyelembe véve azt állapítsa meg, hogy az indítványozó az eredeti – a névjegyzékbe történt felvétele idején hatályos – feltételek alapján továbbra is jogosult a szakértői tevékenység folytatására.
- [13] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján azt állapította meg, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogértelmezését kifogásolta és kérelme arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság a támadott ítéletet az indítványozó számára kedvező jogértelmezéssel, törvényességi indokok alapján semmisítse meg.
- [14] Az Alkotmánybíróság már több ügyben kimondta, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamenyny – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán is hangsúlyozza továbbá, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel. {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [16] 5. Az indítványozó a fentiekben kifejtettek szerint, a támadott bírói döntéssel kapcsolatosan nem állított olyan alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [17] Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában szabályozott befogadási feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. október 22.

Dr. Balsai István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/700/2019.

• • •